

Norra Asplången

VÄTTERNNS TILLRINNINGSSOMRÅDE

Sjötyp: Näringsfattig och humös

Sjöyta: 1,11 km²

Höjd över havet: 141,6 m

Maxdjup: 27,0 m

Medeldjup: 7,6 m

Omsättningstid: 2 år

Kommun: Askersund

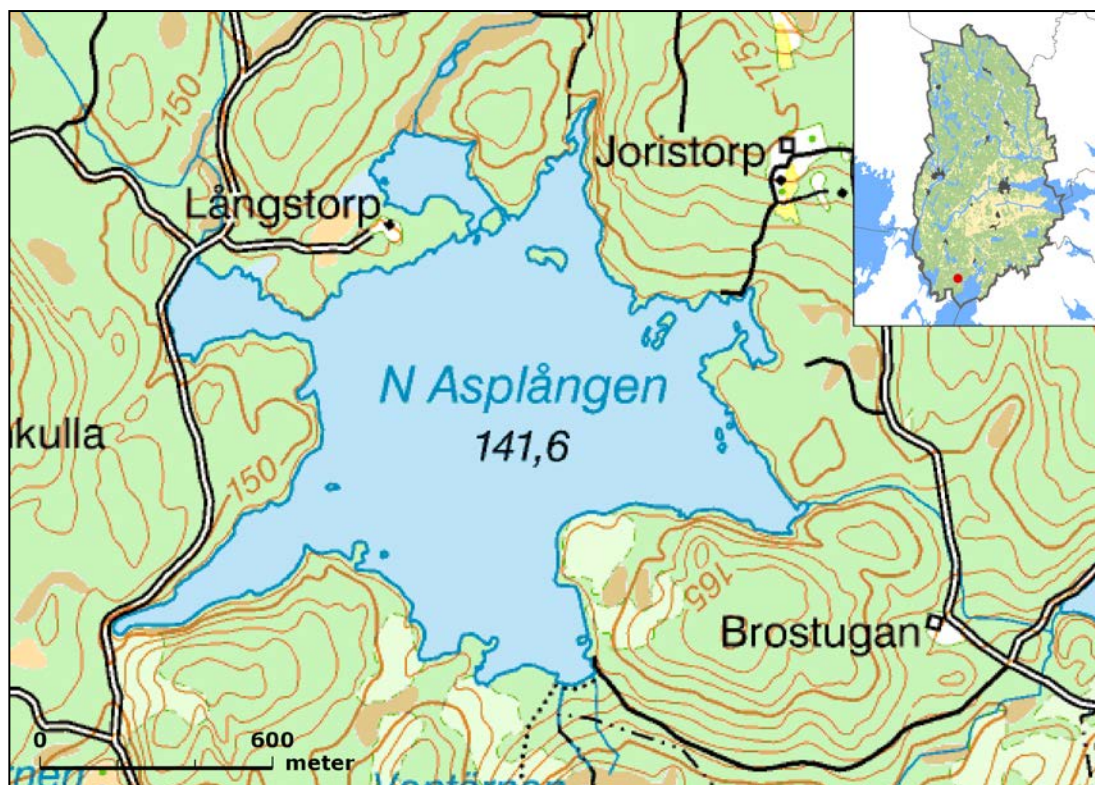
Vattendistrikt: Södra Östersjön

Terrängkartan: 09E SO

EU-id: SE651899-143910

Utloppskoordinater: 6518990, 1439100

Avrinningsområdets areal: 16,85 km²

Norra Asplången. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Norra Asplången ingår i Vättern-Motala ströms vattensystem och är belägen ca 5 km nordväst om Olshammar. Sjön får sitt vatten från mindre vattendrag i omgivningarna. Avrinningen sker via två utlopp. Det ena ligger i sydöstra viken och det andra i östra viken. De båda utloppsbeckarna rinner så småningom samman och mynnar därefter i Aspaån som har sitt utlopp i Vättern.

Norra Asplången är en mycket flikig sjö som ligger i ett starkt kuperat område. Den dominerande bergarten i området är ögongranit som går i dagen vid de södra stränderna. I norr finns en del uppstickande kullar av röd gnejs. Berggrunden täcks till stor del av morän. Torvdy förekommer på mindre områden runt sjön. Ett flertal mindre öar i sjön består av morän. Sjöns grundbotten är blockig.

Omgivningen runt Norra Asplången består av barrskog på branta höjder. Tidigare fanns jordbruksmarker vid gårdarna Långstorp och Joristorp i norr. De är idag igenvuxna av framförallt lövskog med undantag för ett stycke mark vid Joristorp som fortfarande betas. I tabell 1 redovisas markanvändningen i sjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Norra Asplångens avrinningsområde, vars totala area är 16,85 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	14,10	Annan öppen mark	0,15
Sankmark	0,31	Vatten	1,26
Jordbruksmark	0,26	Tätort	-
Hyggen	0,78	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Norra Asplången nätprovfiskades 2003 varvid abborre, mört, gädda och gers fångades.

Bottenfauna

Uppgifter om bottenfaunan i sjön saknas.

Växtlighet

Stränderna kring Norra Asplången varierar mellan kalt berg, myrmark och barrskog där tall med lingonris dominerar. Här och var växer en tunn lövridå närmast vattnet. På de sankplatserna finns pors, vitmossor, kråklöver, små starrtuvor m.m. Vattenvegetation är sparsam. I sydvästra viken finns ett glest bestånd av bladvass och sjösäv. Notblomster växer i spridda bestånd på de blockiga stränderna. De största öarna är bevuxna med tall, björk och ett buskskikt.

Övrigt djur- och växtliv

Bäver förekommer/har förekommit vid sjön. Nio sjöberoende fågelarter har observerats, bl.a. storlom och fiskgjuse (1987).

Vattenkvalitet

Norra Asplången är en näringsfattig sjö som drabbats av försurning och som kalkats sedan 1984. Innan kalkningarna startade låg sjöns pH-värde mellan 5,4-6,0. Idag är Norra Asplångens vatten på naturlig nivå även om sjön har en svag buffertkapacitet mot försurande ämnen. Det vattenkemiska målet i kalkningsplanen är att sjöns pH inte ska understiga 6,0. Vid en undersökning år 2000 var kvicksilverhalten i gädda mycket hög. Mer information om vattenkemin i Norra Asplången visas i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Norra Asplången. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,3*	6,2-6,5	6	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,07	0,05-0,09	6	2012-2014
Siktdjup (m)	1,4	-	1	2003
Vattenfärg (mg Pt/l)	128**	110-160	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	10	9-11	2	2008-2010
Totalkväve (µg/l)	510	490-530	2	2008-2010
Hg i gädda (mg/kg)	1,01	Medelvärde 5 fiskar		2000

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,26 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *måttlig*. Sjön har försurningsproblem. Det är sammanvägningen av fisk (god) och försurningsstatus (otillfredsställande) samt att sjön kalkats flera gånger sedan 1984 som varit avgörande för bedömningen. Provfisken visar på god status för fisk, men bedömningen är något osäker för att undersökning utförts genom provfiske efter endast småmört. Antalet mört mindre än 10 cm är fler än 1 st per nät vid provfiske, vilket indikerar att sjöns fisksamhälle inte är allvarligt påverkat av försurning. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (otillfredsställande status), har sammantaget otillfredsställande status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning, men kalkning gör att pH och fisk kan hållas på en för sjön naturlig nivå. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomen.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn fisk och försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE651899-143910>.

Övervakningsprogram

Norra Asplången ingår i miljöövervakningsprogrammen *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomster*.

Naturvårds- och friluftsentressen

Norra Asplången utgör med sina många vikar mellan höga kullar ett vackert inslag i landskapsbilden. Sjön har allmän upplåtelse för fiske och förvaltas av Munksjö fiskeklubb. Flera badbara platser finns längs stränderna.

Mänsklig påverkan

Norra Asplångens påverkas av försurning och kalkning samt av en dammbyggnad vid utloppet i sydöstra viken. Rester av en flottningsränna finns vid utloppsdammen. Enda strandnära bebyggelsen är Långstorp, ett sommartorp i norr. Enskild bilväg går runt sjön, i väster strandnära.

Områdesskydd

Norra Asplången och dess närmaste omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län – Del 1 Södra länsdelen. Publ. nr: 1987:9.](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015.](#) Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar.](#)

SLU, [Vattenkemidata.](#)

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationssystem för Sverige.](#) Nationell databas över svenska vattenförekomster.

